

กรมสรรพากร
The Revenue Department
www.rd.go.th

คู่มือ ภาษีเงินได้นิติบุคคล กับรายจ่ายต้องห้าม

ภาษีเงินได้นิติบุคคล
กับ *รายจ่ายต้องห้าม*

คำนำ

ภาษีเงินได้นิติบุคคล เป็นภาษีอากรประเมินประเภทหนึ่ง
ที่บัญญัติไว้ในประมวลรัษฎากร โดยจัดเก็บจากนิติบุคคล
ให้สามารถกระทำการบางอย่าง และไม่สามารถกระทำการ
บางอย่างได้ โดยให้ผู้มีอำนาจที่ถูกกำหนดไว้ในหนังสือรับรองบริษัท
มีหน้าที่และความรับผิดชอบในการกระทำการใด ๆ ของ
นิติบุคคล เช่น การจดทะเบียน การติดต่อทางการค้า
กับนิติบุคคลอื่น หรือหน่วยงานราชการต่าง ๆ การยื่นแบบ
แสดงรายการภาษี การยื่นงบการเงิน เป็นต้น

คู่มือนี้จะกล่าวถึงหน้าที่ของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วน
นิติบุคคล การแสดงรายได้และรายจ่ายที่กฎหมายกำหนด
ให้ถือเป็นรายจ่ายได้ และรายจ่ายใดที่กฎหมายห้ามไว้ แล้วนำ
ผลลัพธ์ที่ได้จากการดำเนินกิจการในรอบระยะเวลาบัญชี นั้นก็คือ
“กำไรสุทธิ” มาคำนวณภาษีเงินได้นิติบุคคลตามที่กฎหมาย
กำหนด เพื่อให้นิติบุคคลได้ใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติได้อย่าง
ถูกต้องในการดำเนินธุรกิจต่อไป

กรมสรรพากร
พฤศจิกายน 2560

-I ภาษีเงินได้บุคคล กับ รายจ่ายต้องห้าม I-

คำว่า **“นิติบุคคล”** หมายถึง บุคคลที่กฎหมายสมมุติขึ้นเพื่อให้สามารถมีสิทธิ หน้าที่ และความรับผิดชอบตามกฎหมาย จึงได้กำหนดให้นิติบุคคลต้องมี ผู้แทนของนิติบุคคลจะเป็นบุคคลคนหนึ่งหรือหลายคนก็ได้ ที่จะรับไปซึ่งสิทธิ หน้าที่ และความรับผิดชอบในการกระทำการของนิติบุคคลนั้น ๆ เช่น หุ่นส่วนผู้จัดการมีอำนาจกระทำการแทนห้างหุ้นส่วนจำกัด กรรมการผู้มีอำนาจกระทำการแทนบริษัทจำกัด เป็นต้น

สำหรับภาษีเงินได้นิติบุคคล (Corporate Income Tax) เป็นการจัดเก็บจากรายได้ที่ใช้เป็นหลักฐานในการคำนวณภาษีเงินได้นิติบุคคลตามที่กำหนด ดังนั้น รายได้ที่ต้องเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลหรือฐานภาษีเงินได้นิติบุคคลนั้น โดยทั่วไป ได้แก่ กำไรสุทธิซึ่งคำนวณได้จากรายได้จากกิจการหรือเนื่องจากกิจการที่กระทำในรอบระยะเวลาบัญชีหักด้วยรายจ่ายตามเงื่อนไขที่ระบุไว้ในมาตรา 65 ทวิ และมาตรา 65 ครี แห่งประมวลรัษฎากร เพื่อความเป็นธรรมจึงได้มีการบัญญัติการจัดเก็บภาษีเงินได้นิติบุคคลจากเงินได้หรือฐานภาษีที่แตกต่างกัน ดังนี้

1. กำไรสุทธิ
2. ยอดรายได้ก่อนหักรายจ่าย
3. เงินได้ที่จ่ายจากหรือในประเทศไทย
4. การจำหน่ายเงินกำไรออกไปนอกประเทศ

ผู้มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้นิติบุคคล ได้แก่ บริษัทหรือ
ห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่จดทะเบียนตามประมวลกฎหมายแพ่งและ
พาณิชย์ และหมายความรวมถึงนิติบุคคลที่อธิบดีกำหนดโดยอนุมัติ
รัฐมนตรี

ผู้มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้นิติบุคคล

ผู้มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้นิติบุคคล ได้แก่ บริษัทหรือห้างหุ้นส่วน
นิติบุคคลตามคำนิยามในมาตรา 39 แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งให้คำนิยามไว้
เป็นพิเศษ นอกจากจะหมายถึงบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลตามประมวล
กฎหมายแพ่งและพาณิชย์แล้ว ยังหมายความรวมถึงบุคคลอื่น ๆ ด้วย บริษัท
หรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้นิติบุคคล ได้แก่

1. บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายไทย ได้แก่
 - ก. บริษัทจำกัด บริษัทมหาชนจำกัด
 - ข. ห้างหุ้นส่วนจำกัด
 - ค. ห้างหุ้นส่วนสามัญจดทะเบียน
2. บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายต่างประเทศ
ได้แก่
 - ก. บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายของ
ต่างประเทศ และเข้ามากระทำการในที่อื่น ๆ รวมทั้งในประเทศไทยด้วย
(มาตรา 66 วรรค 2)

ข. บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายของต่างประเทศ และกระทำการกิจการในที่อื่น ๆ รวมทั้งในประเทศไทยด้วย และกิจการที่ทำนั้นเป็นกิจการประเภทการขนส่งผ่านประเทศต่าง ๆ (มาตรา 67)

ค. บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายของต่างประเทศ มิได้ประกอบกิจการในประเทศไทย แต่ได้รับเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40 (2) (3) (4) (5) และ (6) หรือที่จ่ายจากหรือในประเทศไทย (มาตรา 70)

ง. บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายของต่างประเทศ มีลูกจ้างหรือผู้ทำการแทนหรือผู้ทำการติดต่อในการประกอบกิจการในประเทศไทย ซึ่งเป็นเหตุให้ได้รับเงินได้หรือผลกำไรในประเทศไทย (มาตรา 76 ทวิ)

3. กิจการซึ่งดำเนินการเป็นทางค้าหรือหากำไร โดย

ก. รัฐบาลต่างประเทศ หรือ

ข. องค์การของรัฐบาลต่างประเทศ หรือ

ค. นิติบุคคลอื่นที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายของต่างประเทศ

4. กิจการร่วมค้า (Joint Venture) ได้แก่ กิจการที่ดำเนินการร่วมกันเป็นทางค้าหรือหากำไร ระหว่าง

ก. บริษัทกับบริษัท

ข. บริษัทกับห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล

ค. ห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลกับห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล

ง. บริษัทและหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลกับบุคคลธรรมดา คณะบุคคลที่มีใช้นิติบุคคล ห้างหุ้นส่วนสามัญ หรือนิติบุคคลอื่น

5. มูลนิธิหรือสมาคมที่ประกอบกิจการซึ่งมีรายได้ แต่ไม่รวมถึง มูลนิธิหรือสมาคมที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังประกาศกำหนดให้เป็น องค์การหรือสถานสาธารณกุศล

นิติบุคคลอื่นที่อธิบดีกรมสรรพากรประกาศกำหนดโดยอนุมัติ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังและได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาให้เป็น บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลตามประมวลรัษฎากร ได้แก่ ตลาดหลักทรัพย์ แห่งประเทศไทย ตามประกาศอธิบดีกรมสรรพากรเกี่ยวกับภาษีเงินได้ (ฉบับที่ 271) เรื่อง กำหนดนิติบุคคลตามมาตรา 39 แห่งประมวลรัษฎากร

นิติบุคคลที่ไม่ต้องเสียภาษีเงินได้ และนิติบุคคลที่ได้รับยกเว้นภาษีเงินได้ ได้แก่

1. นิติบุคคลอื่น เช่น กระทรวง ทบวง กรม องค์การของรัฐบาล วัด หอการค้าจังหวัด พรรคการเมือง สหกรณ์ มหาวิทยาลัยเอกชน โรงเรียนเอกชนในระบบ ไม่เป็นนิติบุคคลตามมาตรา 39 แห่งประมวลรัษฎากร จึงไม่ต้องเสียภาษีเงินได้
2. มูลนิธิหรือสมาคม ที่ได้รับการประกาศให้เป็นองค์การหรือสถานสาธารณกุศล
3. นิติบุคคลบางประเภท แม้จะเข้าลักษณะเป็นผู้มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้นิติบุคคล แต่อาจได้รับการยกเว้นภาษีได้ตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในประมวลรัษฎากร หรือบทบัญญัติของกฎหมายต่าง ๆ เช่น

ก. บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่มีข้อผูกพันที่ประเทศไทย
มีอยู่ตามสัญญาว่าด้วยความร่วมมือทางเศรษฐกิจหรือทางเทคนิคระหว่าง
รัฐบาลไทยกับรัฐบาลต่างประเทศ

ข. บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ได้รับยกเว้นหรือลดอัตรา
ภาษีเงินได้ตามเงื่อนไขที่กำหนดในกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุน

ค. บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่อยู่ในประเทศที่มีอนุสัญญา
ภาษีซ้อนกับประเทศไทย เป็นต้น

ฐานภาษีเงินได้นิติบุคคล

ประมวลรัษฎากร ได้กำหนดให้ผู้มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้นิติบุคคลคำนวณภาษีเงินได้นิติบุคคลจากฐานภาษีที่แตกต่างกัน ดังนี้

1. ฐานกำไรสุทธิ (มาตรา 65)
2. ฐานรายได้ก่อนหักรายจ่าย (มาตรา 67)
3. ฐานเงินได้ที่จ่ายจากหรือในประเทศไทย (มาตรา 70)
4. ฐานการจำหน่ายเงินกำไรออกไปนอกประเทศ (มาตรา 70 ทวิ)

การเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลจากกำไรสุทธิ

ผู้มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้จากกำไรสุทธิ ได้แก่

1. บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายไทย ได้แก่
 - ก. บริษัทจำกัด บริษัทมหาชนจำกัด
 - ข. ห้างหุ้นส่วนจำกัด
 - ค. ห้างหุ้นส่วนสามัญจดทะเบียน

ในกรณีที่บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายไทย มีสาขาไม่ว่าจะอยู่ในหรือนอกประเทศไทย จะต้องนำกำไรสุทธิของสาขามารวมกำไรสุทธิของสำนักงานใหญ่เพื่อเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลในประเทศไทยทั้งหมด

2. บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายของต่างประเทศ และมีหน้าที่เสียภาษีเงินได้นิติบุคคลในประเทศไทย ได้แก่

ก. บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล ที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายของต่างประเทศ และกระทำการกิจการในที่อื่น ๆ รวมทั้งในประเทศไทยด้วย บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายของต่างประเทศดังกล่าว จะต้องนำกำไรสุทธิเฉพาะที่ได้จากการกระทำการกิจการในประเทศไทยมาเสียภาษีเงินได้นิติบุคคล เช่น บริษัท ABC จำกัด ตั้งขึ้นตามกฎหมายของประเทศญี่ปุ่น ประกอบกิจการผลิตชิ้นส่วนรถยนต์เพื่อจำหน่ายในประเทศต่าง ๆ รวมทั้งประเทศไทย มาเปิดสาขาเพื่อขยายธุรกิจเป็น บริษัท ABC จำกัด สาขาประเทศไทย ดังนั้น ในการประกอบกิจการ บริษัท ABC จำกัด สาขาประเทศไทย จะต้องนำรายได้ที่เกิดจากการประกอบกิจการของสาขาในประเทศไทย มาคำนวณกำไรสุทธิเพื่อเสียภาษีเงินได้นิติบุคคล

ข. บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายต่างประเทศ มิได้ประกอบกิจการในประเทศไทย แต่ได้รับเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40 (2) (3) (4) (5) และ (6) หรือที่จ่ายจากหรือในประเทศไทย รวมถึงกรณีที่บริษัทต่างประเทศมาถือหุ้นในประเทศไทย เฉพาะการถือหุ้นไม่ถือว่าเป็นการประกอบกิจการในประเทศไทย ผู้จ่ายเงินได้มีหน้าที่ต้องหักภาษี ณ ที่จ่ายจากเงินได้พึงประเมิน และนำส่งกรมสรรพากร เช่น บริษัท 123 จำกัด จ่ายเงินค่าลิขสิทธิ์ซึ่งเป็นเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40 (3) ไปยังบริษัท Z ในประเทศกัมพูชา บริษัท 123 จำกัด ต้องนำส่งภาษีจากเงินค่าลิขสิทธิ์ที่ส่งไปยัง บริษัท Z ในประเทศกัมพูชา ในอัตราร้อยละ 15

ค. บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล ที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายของต่างประเทศ มีลูกจ้าง หรือผู้ทำการแทน หรือผู้ทำการติดต่อในการประกอบกิจการในประเทศไทย ซึ่งเป็นเหตุให้ได้รับเงินได้ หรือผลกำไรในประเทศไทย ให้ถือว่าบุคคลผู้เป็นลูกจ้าง หรือผู้ทำการแทน หรือผู้ทำการติดต่อเช่นว่านั้น ไม่ว่าจะเป็นบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคล เป็นตัวแทนของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล ซึ่งตั้งขึ้นตามกฎหมายของต่างประเทศ และให้บุคคลนั้นมีหน้าที่และความรับผิดชอบในการยื่นรายการและเสียภาษีเงินได้เฉพาะที่เกี่ยวกับเงินได้ หรือผลกำไรดังกล่าว เช่น บริษัท A ตั้งขึ้นตามกฎหมายของประเทศสิงคโปร์ ประกอบกิจการในประเทศสิงคโปร์ ได้รับการว่าจ้างจากบริษัท กขค จำกัด ที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายไทย ให้เข้ามาให้บริการด้านที่ปรึกษาการเงินในประเทศไทย โดยบริษัท A ส่ง Mr. Alex ซึ่งเป็นลูกจ้างของบริษัท A เข้ามาให้บริการประจำในประเทศไทย โดยได้รับค่าบริการจากบริษัท กขค จำกัด

เป็นจำนวนเงิน 10 ล้านบาท บริษัท A จะต้องนำรายรับจำนวน 10 ล้านบาท มาคำนวณกำไรสุทธิเพื่อเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลตามประมวลรัษฎากร ในประเทศไทย โดยยื่นเสียภาษีในนาม บริษัท A

3. กิจการซึ่งดำเนินการเป็นทางการค้าหรือหากำไร โดยรัฐบาล ต่างประเทศ องค์การของรัฐบาลต่างประเทศ หรือนิติบุคคลอื่นที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายของต่างประเทศ เช่น รัฐบาลของประเทศจีน เข้ามาร่วมสร้าง ทางรถไฟในประเทศไทย โดยได้รับค่าจ้างในการสร้างทางรถไฟในประเทศไทย ถือได้ว่ารัฐบาลของประเทศจีนเข้ามาประกอบกิจการเป็นทางการค้าหรือ หากำไรในประเทศไทย จึงต้องเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลจากกำไรสุทธิจากรายได้ ค่าจ้างก่อสร้างในประเทศไทยทั้งหมด

4. กิจการร่วมค้า จะต้องมีความสัมพันธ์เข้าลักษณะใดลักษณะหนึ่ง ดังต่อไปนี้

ก. มีการร่วมทุนกัน ไม่ว่าจะเป็นเงิน ทรัพย์สิน แรงงาน หรือ เทคโนโลยี หรือร่วมกันในผลกำไรหรือขาดทุนอันจะพึงได้ตามสัญญาที่ร่วมกันทำ กับบุคคลภายนอก หรือ

ข. ได้ร่วมกันทำสัญญากับบุคคลภายนอก โดยระบุในสัญญา ว่าเป็น “กิจการร่วมค้า” หรือ

ค. ได้ร่วมกันทำสัญญากับบุคคลภายนอก โดยสัญญานั้นกำหนด ให้ต้องรับผิดชอบร่วมกันในงานที่ทำไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน และต้องรับ ค่าตอบแทนตามสัญญาร่วมกัน โดยสัญญานั้นไม่ได้แบ่งแยกงานและค่าตอบแทน

ระหว่างกันไว้อย่างชัดเจน เช่น บริษัท XYZ จำกัด ร่วมกับ บริษัท รับเหมาก่อสร้าง จำกัด ลงทุนร่วมกันจัดตั้งเป็นกิจการร่วมค้า XYZ รับเหมาก่อสร้าง ได้ร่วมกันก่อสร้างโครงการรถไฟฟ้าขนาดใหญ่ โดยร่วมกันรับผิดชอบในรายได้และความเสียหายที่จะเกิดขึ้นในการประกอบกิจการทั้งหมด กรณีเช่นนี้ ย่อมถือว่ากิจการร่วมค้า XYZ รับเหมาก่อสร้าง ถือเป็นหน่วยภาษีใหม่ แยกต่างหากจากบริษัทจำกัด

หลักเกณฑ์การคำนวณภาษีเงินได้นิติบุคคล จากกำไรสุทธิ

ตามประมวลรัษฎากรได้กำหนดให้บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล เสียภาษีเงินได้นิติบุคคลจากกำไรสุทธิ ซึ่งคำนวณได้จากรายได้จากการหรือ
เนื่องจากกิจการที่กระทำในรอบระยะเวลาบัญชีตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 65
แห่งประมวลรัษฎากร การคำนวณกำไรสุทธิเพื่อเสียภาษีเงินได้นิติบุคคล
จะต้องใช้เกณฑ์สิทธิ หมายถึง ให้นำรายได้ที่เกิดขึ้นในรอบระยะเวลาบัญชีใด
แม้ว่าจะยังไม่ได้รับชำระในรอบระยะเวลาบัญชีนั้น มารวมคำนวณเป็นรายได้
ในรอบระยะเวลาบัญชีนั้น และให้นำรายจ่ายทั้งสิ้นที่เกี่ยวกับรายได้นั้น
แม้จะยังมิได้จ่ายในรอบระยะเวลาบัญชีนั้น มารวมคำนวณเป็นรายจ่ายของ
รอบระยะเวลาบัญชีนั้น ในกรณีจำเป็นผู้มีเงินได้จะขออนุมัติต่ออธิบดีเพื่อ
เปลี่ยนแปลงเกณฑ์สิทธิและวิธีการทางบัญชี เพื่อคำนวณรายได้และรายจ่าย
ตามเกณฑ์อื่นก็ได้ และเมื่อได้รับอนุมัติแล้ว ให้ถือปฏิบัติตั้งแต่รอบระยะเวลา
บัญชีที่อธิบดีกำหนดเป็นต้นไป

รายจ่ายต้องห้าม ในการคำนวณกำไรสุทธิ เพื่อเสียภาษี

-I ภาษีเงินได้บุคคล กับ รายจ่ายต้องห้าม I-

รายจ่ายต้องห้าม หมายถึง รายจ่ายที่เกิดขึ้นจากการดำเนินกิจการของนิติบุคคลและได้มีการบันทึกบัญชีเป็นรายจ่ายในรอบระยะเวลาบัญชีที่เกิดรายการ แต่ในทางภาษีไม่ให้ถือเป็นรายจ่ายในการคำนวณกำไรสุทธิ ขอบเขตรายจ่ายในการคำนวณกำไรสุทธิเพื่อเสียภาษีของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลกำหนดไว้ตามประมวลรัษฎากร

เงื่อนไขการคำนวณกำไรสุทธิเพื่อเสียภาษีตามมาตรา 65 ทวิ มีดังนี้

(1) **รายจ่ายตามมาตรา 65 ครี แห่งประมวลรัษฎากร** ถือเป็นรายจ่ายต้องห้ามทางภาษี ในทางบัญชีรายจ่ายบางรายการถือเป็นรายจ่ายได้ แต่ในทางภาษีรายจ่ายดังกล่าว คำนวณมาบวกกลับเพื่อคำนวณกำไรสุทธิ

(2) **ค่าสิทธิหรือค่าเสื่อมราคาของทรัพย์สิน** เป็นการหักค่าใช้จ่ายสินทรัพย์ถาวรในแต่ละปี เนื่องจากสินทรัพย์ถาวรมีต้นทุนสูง และใช้งานได้เกินกว่า 1 รอบระยะเวลาบัญชี โดยหลักการจึงสามารถคิดเป็นรายจ่ายได้ในแต่ละปีเป็นค่าเสื่อมราคา

หลักเกณฑ์การคิดค่าเสื่อมราคา มีดังนี้

ข้อ 1 การหักค่าสึกหรอและค่าเสื่อมราคาจะต้องไม่เกินอัตรา ร้อยละของมูลค่าต้นทุนตามประเภทของทรัพย์สิน ดังต่อไปนี้

- 1 อาคาร**
- อาคารถาวร ร้อยละ 5
 - อาคารชั่วคราว ร้อยละ 100

2 ต้นทุนเพื่อการค้าซึ่งแหล่งทรัพยากรธรรมชาติ ที่สูญสิ้นไปได้

- 3** ต้นทุนเพื่อการค้าซึ่งสิทธิการเช่า
- กรณีไม่มีหนังสือสัญญาเช่าหรือมีหนังสือเช่าที่มีข้อกำหนดให้ต่ออายุ การเช่าได้โดยเงื่อนไขในการต่ออายุนั้น เปิดโอกาสให้ต่ออายุการเช่าได้ต่อ ๆ ไป ร้อยละ 10
 - กรณีมีสัญญาเช่าที่ไม่มีกำหนดให้ต่ออายุการเช่าได้ หรือมีข้อกำหนดให้ ต่ออายุการเช่าได้เพียงระยะเวลาอันจำกัด ร้อยละ 100 หาค่าเฉลี่ยจำนวนปีอายุการเช่า และอายุที่ต่อได้รวมกัน

- 4** ต้นทุนเพื่อการค้าซึ่งสิทธิในกรรมวิธี สูตร ภูมิวิทย์ เครื่องหมายการค้า สิทธิประกอบกิจการตามใบอนุญาต สิทธิบัตร ลิขสิทธิ์ หรือสิทธิอย่างอื่น
- กรณีไม่จำกัดอายุการใช้ ร้อยละ 10
 - กรณีจำกัดอายุการใช้ ร้อยละ 100
- หาค่าเฉลี่ยจำนวนปีอายุการใช้

5 ทรัพย์สินอย่างอื่น นอกจากที่ดิน และสินค้า ร้อยละ 20

ข้อ 2 บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลจะต้องหักค่าสึกหรอและค่าเสื่อมราคาโดยเลือกใช้วิธีการทางบัญชีที่รับรองทั่วไป ซึ่งจะใช้วิธีใดวิธีหนึ่งก็ได้ แต่จำนวนปีอายุการใช้ของทรัพย์สินต้องไม่น้อยกว่า 100 หารด้วยจำนวนร้อยละที่กำหนด โดยเมื่อได้เลือกใช้วิธีการทางบัญชีที่รับรองทั่วไปและอัตราที่จะหักอย่างใดแล้วให้ใช้วิธีการทางบัญชีและอัตรานั้นตลอดไป จะเปลี่ยนแปลงได้ต่อเมื่อได้รับอนุมัติจากอธิบดีกรมสรรพากรหรือผู้ที่อธิบดีกรมสรรพากรมอบหมาย ในกรณีได้รับอนุมัติให้เปลี่ยนแปลงได้และให้ถือปฏิบัติตั้งแต่รอบระยะเวลาบัญชีที่ได้รับอนุมัตินั้น

ข้อ 3 การหักค่าสึกหรอและค่าเสื่อมราคา ให้คำนวณตามส่วนเฉลี่ยแห่งระยะเวลาที่ได้ทรัพย์สินนั้นมาในแต่ละรอบระยะเวลาบัญชี ในกรณีที่รอบระยะเวลาบัญชีใดไม่ถึง 12 เดือนให้เฉลี่ยหักตามส่วนสำหรับรอบระยะเวลาบัญชีนั้น ทั้งนี้ ไม่เกินอัตราร้อยละของมูลค่าต้นทุนตามประเภทของทรัพย์สิน ดังกล่าวข้างต้น โดยให้เฉลี่ยเป็นวัน เช่น บริษัทแห่งหนึ่ง มีรอบระยะเวลาบัญชีปกติตามปีปฏิทิน ได้ซื้อเครื่องจักร มูลค่า 500,000 บาท เมื่อวันที่ 1 ธันวาคม 2539 คำนวณค่าสึกหรอและค่าเสื่อมราคาของเครื่องจักร ดังนี้

$$\begin{aligned}\text{ค่าเสื่อมราคา ในปี 2539} &= 500,000 \times \frac{20}{100} \times \frac{31}{365} \\ &= 8,493.15 \text{ บาท}\end{aligned}$$

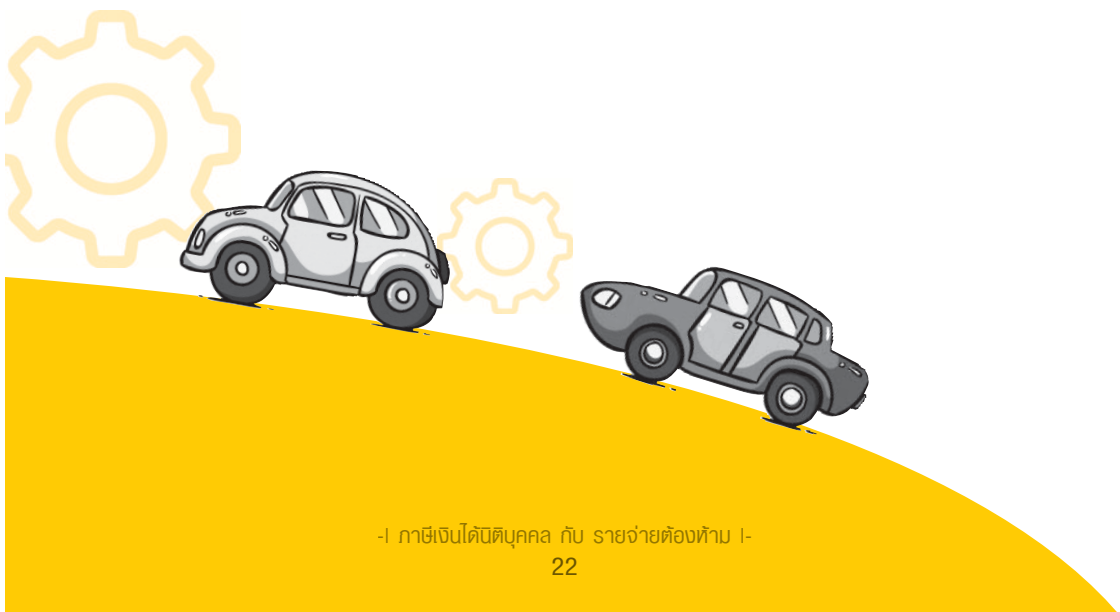
ปกติทรัพย์สินอย่างอื่นหักค่าเสื่อมราคาได้ร้อยละ 20 ของมูลค่านั้นหมายถึง ได้ทรัพย์สินนั้นมาเต็มรอบระยะเวลาบัญชี

ข้อ 4 กรณีทรัพย์สินที่ได้มาโดยการเข้าซื้อหรือซื้อขายเงินผ่อน ให้หักค่าสึกหรอและค่าเสื่อมราคาของทรัพย์สินตามราคามูลค่าต้นทุน คือ ราคาที่พึงต้องชำระทั้งหมดตามสัญญาเข้าซื้อหรือสัญญาซื้อขายเงินผ่อน แต่ค่าสึกหรอและค่าเสื่อมราคาที่จะนำมาหักในรอบระยะเวลาบัญชีจะต้องไม่เกิน ค่าเข้าซื้อหรือราคาที่ต้องผ่อนชำระในรอบระยะเวลาบัญชีนั้น

ข้อ 5 การหักค่าสึกหรอและค่าเสื่อมราคา สำหรับทรัพย์สินไม่ว่า ในกรณีใดจะหักจนหมดมูลค่าต้นทุนของทรัพย์สินนั้นไม่ได้ โดยให้คงเหลือมูลค่า ของทรัพย์สินนั้นเป็นจำนวนเงินอย่างน้อย 1 บาท เว้นแต่ ทรัพย์สินประเภท รถยนต์โดยสารที่มีที่นั่งไม่เกิน 10 คน หรือรถยนต์นั่งที่มีมูลค่าต้นทุนเกิน 1 ล้านบาท ให้คงเหลือมูลค่าต้นทุนของทรัพย์สินเท่ากับมูลค่าต้นทุนส่วนที่เกิน 1 ล้านบาท

ข้อ 6 ทรัพย์สินประเภทรถยนต์โดยสารที่มีที่นั่งไม่เกิน 10 คน หรือ รถยนต์นั่งให้หักค่าสึกหรอและค่าเสื่อมราคาจากมูลค่าต้นทุน เฉพาะส่วน ที่ไม่เกิน 1 ล้านบาท เว้นแต่ เป็นทรัพย์สินซึ่งมิได้ใช้ในกิจการให้เช่ารถยนต์ ให้หักค่าสึกหรอและค่าเสื่อมราคาจากมูลค่าต้นทุนทั้งหมด ทั้งนี้ บริษัทหรือ ห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลจะต้องไม่นำทรัพย์สินดังกล่าวไปใช้ในกิจการอื่น ไม่ว่า ทั้งหมดหรือบางส่วน

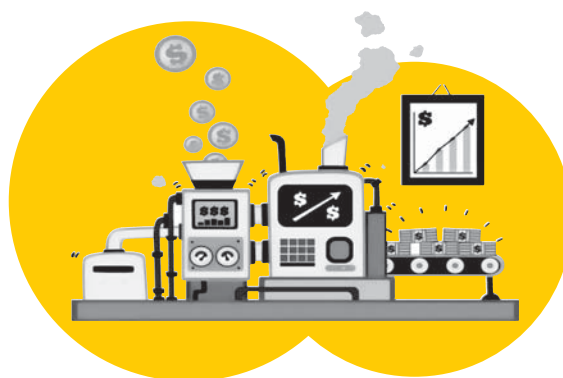
ข้อ 7 การหักค่าสึกหรอและค่าเสื่อมราคาของทรัพย์สินประเภทเครื่องจักรและอุปกรณ์เครื่องจักรที่ใช้สำหรับการวิจัยและพัฒนา ให้หักค่าสึกหรอและค่าเสื่อมราคาเบื้องต้นในวันที่ได้ทรัพย์สินนั้นมาในอัตราร้อยละ 40 ของมูลค่าต้นทุน สำหรับมูลค่าต้นทุนส่วนที่เหลือให้หักตามเงื่อนไขและอัตราที่กำหนดไว้ใน**ข้อ 1** ทรัพย์สินดังกล่าวจะต้องมีลักษณะและเป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขดังต่อไปนี้

(1) ต้องไม่เป็นเครื่องจักรและอุปกรณ์ของเครื่องจักรที่ใช้ผลิตสินค้าหรือให้บริการ เว้นแต่ เครื่องจักรและอุปกรณ์ของเครื่องจักรดังกล่าวได้ใช้เพื่อการดังต่อไปนี้

(ก) การวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์หรือวัตถุดิบที่นำมาใช้ในการผลิต

(ข) การทดสอบคุณภาพของผลิตภัณฑ์ หรือ

(ค) การปรับปรุงกรรมวิธีการผลิตเพื่อลดต้นทุนการผลิตหรือเพิ่มผลผลิต ทั้งนี้ ไม่ว่าจะใช้เพื่อกิจการของตนเองหรือกิจการของผู้อื่น

(2) ต้องเป็นเครื่องจักรและอุปกรณ์ของเครื่องจักรที่ไม่เคยผ่านการใช้งานมาก่อน โดยมีอายุการใช้งานได้ตั้งแต่ 2 ปีขึ้นไป และมีมูลค่าต้นทุนไม่ต่ำกว่า 100,000 บาท

(3) ต้องแจ้งการใช้เครื่องจักรและอุปกรณ์ของเครื่องจักรเพื่อการวิจัยและพัฒนาตาม (1) โดยใช้แบบ ค.จ.01 พร้อมกับแนบเอกสารหลักฐานประกอบตามที่กำหนดไว้ในประกาศอธิบดีกรมสรรพากรเกี่ยวกับภาษีเงินได้ (ฉบับที่ 48) ต่ออธิบดีกรมสรรพากรภายใน 30 วันนับแต่วันที่ใช้เครื่องจักรและอุปกรณ์ของเครื่องจักรนั้น

ข้อ 8 การหักค่าสึกหรอและค่าเสื่อมราคาทรัพย์สินประเภทเครื่องบันทึกการเก็บเงินอาจเลือกหักค่าสึกหรอและค่าเสื่อมราคาในอัตราร้อยละ 100 ของมูลค่าต้นทุนตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ใน**ข้อ 1** ก็ได้ หรือเลือกหักค่าสึกหรอและค่าเสื่อมราคาเบื้องต้นในอัตราร้อยละ 40 ของมูลค่าต้นทุนสำหรับมูลค่าต้นทุนส่วนที่เหลือให้หักตามเงื่อนไขและอัตราที่กำหนดไว้ใน**ข้อ 1** ก็ได้ ทรัพย์สินดังกล่าวจะต้องมีลักษณะและเป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขดังต่อไปนี้

(1) ต้องเป็นทรัพย์สินของผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม ซึ่งประกอบกิจการค้าปลีกหรือประกอบกิจการอย่างอื่นซึ่งมิใช่การค้าปลีกที่อธิบดีกรมสรรพากรอนุมัติให้ใช้เครื่องบันทึกการเก็บเงิน ในการออกไปกำกับภาษีอย่างย่อ แล้วแต่กรณี

(2) ต้องเป็นเครื่องบันทึกการเก็บเงินที่มีลักษณะตามที่อธิบดีกรมสรรพากรประกาศกำหนด แต่ไม่รวมถึงส่วนระบบควบคุมกลางของเครื่องคอมพิวเตอร์

(3) ต้องแจ้งการใช้เครื่องบันทึกการเก็บเงินในการออกใบกำกับภาษีอย่างย่อต่ออธิบดีกรมสรรพากรตามแบบที่อธิบดีกรมสรรพากรกำหนด ภายในเวลา 30 วันนับแต่วันที่ได้รับอนุมัติให้ใช้เครื่องบันทึกการเก็บเงิน

ข้อ 9 การหักค่าสึกหรอและค่าเสื่อมราคาของทรัพย์สินประเภทคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ของคอมพิวเตอร์ที่บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลซื้อหรือได้รับโอนกรรมสิทธิ์เพื่อมีไว้ในประกอบการกิจการของตนเอง ให้หักได้ดังต่อไปนี้

(1) ภายใน 3 รอบระยะเวลาบัญชี นับแต่วันที่ได้ทรัพย์สินนั้นมา ในกรณีที่รอบระยะเวลาบัญชีใดไม่เต็ม 12 เดือน ให้เฉลี่ยตามส่วนสำหรับรอบระยะเวลาบัญชานั้น โดยจะเลือกใช้วิธีการทางบัญชีที่รับรองทั่วไปวิธีใดก็ได้

(2) กรณีบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่มีสินทรัพย์ถาวรซึ่งไม่รวมที่ดินไม่เกิน 200 ล้านบาท และมีการจ้างแรงงานไม่เกิน 200 คน หรือตามหลักเกณฑ์ที่อธิบดีประกาศกำหนดขึ้นภายหลัง ให้หักค่าสึกหรอและค่าเสื่อมราคาเบื้องต้นในวันที่ได้ทรัพย์สินนั้นมาในอัตราร้อยละ 40 ของมูลค่าต้นทุนสำหรับมูลค่าต้นทุนส่วนที่เหลือให้หักตามเงื่อนไขและอัตราที่กำหนดไว้ใน (1)

ทรัพย์สินประเภทคอมพิวเตอร์ตามวรรคหนึ่ง หมายถึง เครื่องอิเล็กทรอนิกส์แบบอัตโนมัติทำหน้าที่เหมือนสมองกลใช้สำหรับแก้ปัญหาต่าง ๆ ทั้งที่ง่ายและซับซ้อน โดยวิธีทางคณิตศาสตร์ และอุปกรณ์ของคอมพิวเตอร์ หมายถึง เครื่องมือ เครื่องใช้ เครื่องช่วย หรือเครื่องประกอบกับคอมพิวเตอร์รวมทั้งโปรแกรมคอมพิวเตอร์เพื่อให้คอมพิวเตอร์ใช้งานได้ตามวัตถุประสงค์ (แก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชกฤษฎีกา (ฉบับที่ 473) พ.ศ. 2551 ใช้บังคับ 7 สิงหาคม 2551)

ข้อ 10 การหักค่าสึกหรอและค่าเสื่อมราคาของทรัพย์สินประเภทอาคารโรงงานที่บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่มีสินทรัพย์ถาวรซึ่งไม่รวมที่ดินไม่เกิน 200 ล้านบาท และมีการจ้างแรงงานไม่เกิน 200 คน หรือตามหลักเกณฑ์ที่อธิบดีประกาศกำหนดขึ้นภายหลังซื้อหรือได้รับโอนกรรมสิทธิ์เพื่อมิได้ในการประกอบกิจการของตนเอง ให้หักค่าสึกหรอและค่าเสื่อมราคาเบื้องต้นในวันที่ได้ทรัพย์สินนั้นมาในอัตราร้อยละ 25 ของมูลค่าต้นทุน สำหรับมูลค่าต้นทุนส่วนที่เหลือให้หักตามเงื่อนไขและอัตราที่กำหนดไว้

การหักค่าสิทธิหออและค่าเสื่อมราคาของทรัพย์สินประเภทเครื่องจักรและอุปกรณ์ของเครื่องจักรที่บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่มีสินทรัพย์ถาวรซึ่งไม่รวมที่ดินไม่เกิน 200 ล้านบาท และมีการจ้างแรงงานไม่เกิน 200 คน หรือตามหลักเกณฑ์ที่อธิบดีประกาศกำหนดขึ้นภายหลังซื้อหรือได้รับโอนกรรมสิทธิ์เพื่อมีไว้ในประกอบการกิจการของตนเอง ให้หักค่าสิทธิหออและค่าเสื่อมราคาเบื้องต้นในวันที่ได้ทรัพย์สินนั้นมาในอัตราร้อยละ 40 ของมูลค่าต้นทุนสำหรับมูลค่าต้นทุนส่วนที่เหลือให้หักตามเงื่อนไขและอัตราที่กำหนดไว้

ข้อ 11 การหักค่าสิทธิหออและค่าเสื่อมราคาของทรัพย์สินประเภทอาคารถาวรที่บริษัทที่เป็นสำนักงานปฏิบัติการภูมิภาค (ROH) ซื้อหรือได้รับโอนกรรมสิทธิ์เพื่อมีไว้ในประกอบการกิจการของตนเอง ให้หักค่าสิทธิหออและค่าเสื่อมราคาเบื้องต้นในวันที่ได้ทรัพย์สินนั้นมาในอัตราร้อยละ 25 ของมูลค่าต้นทุน สำหรับมูลค่าต้นทุนส่วนที่เหลือให้หักตามเงื่อนไขและอัตราทั่วไปที่กำหนดไว้ ทั้งนี้ เฉพาะทรัพย์สินที่ได้มาตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2545

ข้อ 12 ให้บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล สามารถหักค่าสึกหรอ และค่าเสื่อมราคาเบื้องต้นของทรัพย์สินประเภทเครื่องจักรและอุปกรณ์ที่ใช้ ผลิตสินค้าหรือให้บริการ ในวันที่ได้ทรัพย์สินนั้นมาในอัตราร้อยละ 40 ของมูลค่าต้นทุน สำหรับมูลค่าต้นทุนส่วนที่เหลือให้หักตามอัตราปกติ ทั้งนี้ ทรัพย์สินจะต้องได้มาและพร้อมใช้งานได้ภายในวันที่ 31 ธันวาคม 2553 (ตามพระราชกฤษฎีกา (ฉบับที่ 473) พ.ศ. 2551)

ข้อ 13 ให้บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่มีทรัพย์สินถาวรไม่รวม ที่ดินไม่เกิน 200 ล้านบาท และจ้างแรงงานไม่เกิน 200 คน สามารถเลือกหัก ค่าสึกหรอและค่าเสื่อมราคาของทรัพย์สินได้ในอัตราร้อยละ 100 ของมูลค่าต้นทุน โดยมูลค่าต้นทุนของทรัพย์สินดังกล่าวรวมกันแล้วต้องไม่เกิน 500,000 บาท ในหนึ่งรอบระยะเวลาบัญชี (ทั้งนี้ ใช้สำหรับทรัพย์สินตามมาตรา 4(5) ของพระราชกฤษฎีกา (ฉบับที่ 145) พ.ศ. 2527 แก้ไขโดยพระราชกฤษฎีกา (ฉบับที่ 473) พ.ศ. 2551 โดยทรัพย์สินจะต้องได้มาและพร้อมใช้งานได้ภายใน วันที่ 31 ธันวาคม 2553)

ข้อ 14 การหักค่าสึกหรอและค่าเสื่อมราคาของทรัพย์สินอย่างอื่น ตามมาตรา 4(5) ของพระราชกฤษฎีกา (ฉบับที่ 145) พ.ศ.2527 แต่ไม่รวมถึง ยานพาหนะที่บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลซึ่งเป็นผู้ประกอบการ ออกสหกรณ์ ท่องเที่ยวตามกฎหมายว่าด้วยการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยซื้อหรือได้รับ โอนกรรมสิทธิ์เพื่อมิได้ใช้ในการประกอบกิจการของตนเองให้หักค่าสึกหรอและ ค่าเสื่อมราคาเบื้องต้นในวันที่ได้ทรัพย์สินนั้นมาในอัตราร้อยละ 60 ของมูลค่า ต้นทุน สำหรับมูลค่าต้นทุนส่วนที่เหลือให้หักตามเงื่อนไขและอัตราที่กำหนดไว้ (ตามพระราชกฤษฎีกา (ฉบับที่ 505) พ.ศ. 2553)

ข้อ 15 การหักค่าสึกหรอและค่าเสื่อมราคาของทรัพย์สินประเภท เครื่องจักรที่ใช้ในการผลิตสินค้าหรือให้บริการรับจ้างผลิตสินค้าที่บริษัทหรือ ห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลซึ่งอยู่ในพื้นที่ที่ทางราชการประกาศให้เป็นพื้นที่ที่เกิด อุทกภัย และได้รับความเสียหายจากอุทกภัยในระหว่างวันที่ 25 กรกฎาคม 2554 ถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2555 ได้ซื้อหรือได้รับโอนกรรมสิทธิ์เพื่อมิได้ใช้ในการ ประกอบกิจการของตนเอง ให้หักค่าสึกหรอและค่าเสื่อมราคาเบื้องต้นในวันที่ ได้ทรัพย์สินนั้นมาในอัตราร้อยละ 40 ของมูลค่าต้นทุน สำหรับมูลค่าต้นทุน ส่วนที่เหลือ ให้หักตามเงื่อนไขและอัตราที่กำหนดไว้ ทั้งนี้ เฉพาะทรัพย์สิน ที่ได้มาและอยู่ในสภาพพร้อมที่จะใช้งานได้ตามวัตถุประสงค์ ตั้งแต่วันที่ 25 กรกฎาคม 2554 ถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2555 (ตามพระราชกฤษฎีกา (ฉบับที่ 537) พ.ศ. 2555)

(3) การตีราคาทรัพย์สิน

ราคาทรัพย์สินอื่นนอกจากราคาสินค้าคงเหลือ ให้ถือตามราคา ที่พึงซื้อทรัพย์สินนั้นได้ตามปกติ และในกรณีที่มีการตีราคาทรัพย์สินเพิ่มขึ้น ห้ามมิให้นำราคาตีราคาเพิ่มขึ้นมารวมคำนวณกำไรสุทธิหรือขาดทุนสุทธิ ส่วนทรัพย์สินรายการใดมีสิทธิหักค่าสึกหรอและค่าเสื่อมราคา ให้หักค่าสึกหรอ และค่าเสื่อมราคาในการคำนวณกำไรสุทธิหรือขาดทุนสุทธิตามหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข และอัตราเดิมที่ใช้อยู่ก่อนตีราคาทรัพย์สินเพิ่มขึ้น โดยให้หัก เพียงเท่าที่ระยะเวลาและมูลค่าต้นทุนที่เหลืออยู่สำหรับทรัพย์สินนั้นเท่านั้น

(4) การโอนทรัพย์สิน

ในกรณีโอนทรัพย์สิน ให้บริการ หรือให้กู้ยืมเงินโดยไม่มี ค่าตอบแทน ค่าบริการ หรือดอกเบี้ย หรือมีค่าตอบแทน ค่าบริการ หรือดอกเบี้ย ต่ำกว่าราคาตลาดโดยไม่มีเหตุอันสมควร เจ้าพนักงานประเมินมีอำนาจประเมิน ค่าตอบแทน ค่าบริการ หรือดอกเบี้ยนั้น ตามราคาตลาดในวันที่โอน ให้บริการ หรือให้กู้ยืมเงินได้ เช่น บริษัทแห่งหนึ่ง จำหน่ายรถยนต์ซึ่งมีราคา 100,000 บาท ซึ่งเป็นราคาตลาด ให้กับผู้จัดการบริษัทในราคา 10,000 บาท เจ้าพนักงาน ประเมินมีอำนาจประเมินราคาขายรถยนต์ให้เท่ากับราคาตลาดได้

ราคาตลาด หมายความว่า ราคาของค่าตอบแทน ค่าบริการ หรือดอกเบี้ย ซึ่งคู่สัญญาที่เป็นอิสระต่อกันพึงกำหนดโดยสุจริตในทางการค้า กรณีโอนทรัพย์สิน ให้บริการ หรือให้กู้ยืมเงินที่มีลักษณะ ประเภท และชนิด เช่นเดียวกัน ณ วันที่โอนทรัพย์สิน ให้บริการ หรือให้กู้ยืมเงิน

(5) การคำนวณมูลค่าของทรัพย์สินและหนี้สิน ซึ่งมีค่าหรือราคา เป็นเงินตราต่างประเทศ

เงินตรา ทรัพย์สิน หรือหนี้สินซึ่งมีค่าหรือราคาเป็นเงินตรา ต่างประเทศที่เหลืออยู่ในวันสุดท้ายของรอบระยะเวลาบัญชี ให้คำนวณค่า หรือราคาเป็นเงินตราไทย ดังนี้